

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Extra subsidie Veilig Thuis
Datum: 18 maart 2020
Agendapunt: 16
Behandeling: opiniërend of besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder De Visser
Steller: Jolien de Boer j.deboer@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.016890

1. Samenvatting

Het college stelt aan de raad voor om een extra bijdrage van 160.470,- in 2020 te geven aan Veilig Thuis Groningen en € 55.127,- in de jaren daarna. Deze bijdrage is noodzakelijk vanwege, in 2019 ontstane wachtlijsten bij Veilig Thuis Groningen. Met deze extra bijdrage kan Veilig Thuis Groningen de wachtlijst weg werken en nieuwe wachtlijsten voorkomen. Dit is noodzakelijk omdat elke melding over huiselijk geweld of kindermishandeling zo snel mogelijk in behandeling moet worden genomen. De wachtlijsten zijn ontstaan door de nieuwe wet meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling die in 2019 is ingegaan. Alle Groninger gemeenten dragen bij aan het tekort bij Veilig Thuis Groningen. Het college vraagt aan de centrumgemeente om te komen met een plan van aanpak voor de langere termijn om te zorgen dat de taken van Veilig Thuis binnen de middelen die de centrumgemeente hiervoor krijgt uit te kunnen voeren.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Een structurele bijdrage van € 55.127,- beschikbaar te stellen voor de subsidie aan Veilig Thuis
2. Een incidentele bijdrage van 105.343,- beschikbaar te stellen voor de subsidie aan Veilig Thuis voor het jaar 2020.
3. De begrotingswijziging mee te nemen in de voorjaarsnota

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Elk jaar neemt het BOOGO een besluit over de begroting van Veilig Thuis. In de afgelopen jaren heeft dit geresulteerd in het feit dat de afzonderlijke gemeenten extra middelen beschikbaar stelden voor de tekorten van Veilig Thuis. Voor 2020 is dit ook aan de orde, echter gaat het om een fors grotere bijdrage in verband met een verhoogde instroom van meldingen en adviezen. Voor Het Hogeland gaat het om een bedrag ter hoogte van € 160.470,- (vergelijk 2019: € 55.127,-)

3.2 Bevoegdheid raad

Op grond van de gemeentewet heeft de raad het budgetrecht.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Het is een wettelijke taak van het college op grond van hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning om een regionaal advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling te organiseren.

3.4 Historische context

Sinds 2017 dragen gemeenten bij aan het tekort op Veilig Thuis. Dit is noodzakelijk omdat de Rijksmiddelen ontoereikend zijn om de taken volledig uit te voeren, zonder dat er een wachtlijst ontstaat. Met deze extra middelen kan Veilig Thuis de taken uitvoeren. Sinds mei 2019 wordt Veilig Thuis Groningen (VTG) echter geconfronteerd met een veel hogere instroom van meldingen en adviezen dan geprognoseerd in de begroting 2019. De hogere instroom is grotendeels het gevolg van de aanpassing van de Wet meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld op 1 januari 2019. Een belangrijk doel van deze wijziging is het stimuleren van meldingen bij Veilig Thuis en het verbeteren van de monitoring op casuïstiek. Daarnaast is de gewijzigde Wet meldcode gepaard gegaan met een uitgebreider handelingsprotocol en registratiesysteem waardoor het behandelen van een melding meer tijd kost dan voorheen. Hierdoor zijn in 2019 forse wachtlijsten ontstaan op de veiligheidsbeoordeling en op onderzoek.

4. Beoogd resultaat (of effect)

VTG verwacht dat met de aanstelling van structureel 7 Fte extra wachtlijsten kunnen worden voorkomen en met de inzet van tijdelijk personeel zal de huidige wachtlijst op veiligheidsbeoordeling in januari zijn weggewerkt en de wachtlijst op onderzoek in oktober. Voor deze verwachting geldt wel het voorbehoud dat het aantal meldingen en adviezen niet boven de huidige prognose uitkomt.

Van de Groninger gemeenten wordt gevraagd om extra middelen beschikbaar te stellen. Deze aanvullende middelen zullen hoofdzakelijk worden ingezet voor een structurele formatie-uitbreiding met 7 FTE om de toegenomen instroom van meldingen en adviesaanvragen te kunnen verwerken. Daarnaast is sprake van een loon-prijsindexatie van 4% vanuit de CAO Jeugdzorg en periodiek stijgende salariskosten. De incidentele middelen zullen worden ingezet om de huidige wachtlijsten aan te pakken.

De begroting is beoordeeld en deze is realistisch en wijkt in opbouw niet af van voorgaande jaren met een overheadpercentage van 23-24%. De formatie-uitbreiding die door VTG wordt opgevoerd, is voor zover we nu kunnen zien in lijn met de hogere instroom en de extra tijd die aan alle handelingen moet worden besteed (met name de uitgebreide monitoring van casuïstiek). We baseren deze beoordeling op de informatie vanuit VTG waar medewerkers de afgelopen maanden tijd hebben geschreven. Een landelijke benchmark komend jaar moet uitwijzen of dit overeenkomt met andere Veilig Thuis-organisaties. Verder constateren we dat de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Stichting Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen de afgelopen jaren sterk verslechterd is, waardoor op dit moment een kwetsbare situatie bestaat met risico voor de financiële continuïteit.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

VTG verwacht dat de instroom van meldingen en adviezen in 2020 en daarna op hetzelfde hoge niveau blijft. Bovendien zal VTG vanaf 2020 de nieuwe casuïstiek moeten gaan monitoren conform het aangepaste handelingsprotocol. Er is dus structureel extra capaciteit noodzakelijk. VTG heeft op basis van de verwachte tijdsinvestering een daarop afgestemde

begroting voor het jaar 2020 ingediend, waarin VTG een fors hogere subsidie aanvraagt dan voorgaande jaren.

De hoge instroom van meldingen en adviezen leidt ertoe dat VTG nu een subsidieaanvraag indient van € 6.579.000,-. Ten opzichte van 2019 betekent dit een extra structureel bedrag van € 1.021.000,- plus een incidentele post van € 309.000,-. Dus in totaal wordt € 1.330.000 extra gevraagd. Een klein deel daarvan kan gedekt worden uit de extra rijksmiddelen voor Veilig Thuis in 2020, maar er resteert nog een tekort van € 1.244.000,-. Dit is exclusief de extra bijdrage die de Groninger Gemeenten jaarlijks aan het tekort van Veilig Thuis bijdragen.

Conform de gebruikelijke verdeelsleutel 'aankpak huiselijk geweld' betekent dit voor de gemeente Het Hogeland een aanvullende bijdrage van € 105.343,-, naast de € 55.127,- die zij jaarlijks al aan Veilig Thuis geeft. In totaal gaat het dus om een bedrag van € 160.470,- in 2020.

Voor het opvangen van de gevolgen van de gewijzigde Wet meldcode zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld via de centrumgemeenten in 2019. De hoogte van deze rijksmiddelen zijn gebaseerd op een landelijke impactanalyse in opdracht van het ministerie van VWS. Op grond van deze impactanalyse heeft het ministerie besloten om de rijksmiddelen te baseren op de prognose dat het aantal meldingen en adviezen zou stijgen met 5%. In 2019 lag de stijging van het gemiddeld aantal meldingen en adviezen echter rond 20% en VTG verwacht dat dit ook in 2020 het geval zal zijn. De rijksmiddelen zijn dus bij lange na niet dekkend.

Dit is een landelijk beeld; ook veel andere Veilig Thuis-organisaties worden geconfronteerd met hogere aantallen meldingen en adviezen. Deze signalen zijn via de VNG ook bij het Ministerie van VWS neergelegd en daarop heeft VWS besloten om een landelijk onderzoek uit te voeren naar de achtergrond van de wachtlijsten. De resultaten van dat onderzoek worden in het voorjaar verwacht en we spannen ons in voor een hogere rijksbijdrage. Daarnaast loopt er ook een onderzoek naar de tekorten op de DUVO-uitkering waardoor gemeenten sowieso al tekorten hebben om alle taken waarvoor deze middelen beschikbaar worden gesteld uit te kunnen voeren. Ook hiervan worden de resultaten verwacht rond het voorjaar/zomer. Deze beide onderzoeken leiden hopelijk tot hogere bijdragen vanuit het Rijk. Maar vooralsnog biedt het Rijk echter onvoldoende middelen en mogelijkheden aan gemeenten om de geschetste problematiek bij Veilig Thuis aan te pakken.

5.2 Risico's

Vanwege de tekorten kunnen gemeenten hun verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van wettelijke taken niet waarmaken. Om risicovolle situaties bij gezinnen te voorkomen, is het daarom naar onze mening noodzakelijk dat gemeenten eerst zelf de financiële consequenties van alle maatregelen dragen. De aankpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is voor een groot deel afhankelijk van de signalering en melding vanuit burgers en professionals. Een stijging in meldingen en adviezen is gunstig omdat we weten dat de problematiek veel groter is dan het aantal meldingen. We krijgen hierdoor meer zicht op het probleem en er kan hulp worden ingezet. Maar wachtlijsten zijn heel zorgelijk, want hierdoor kan de veiligheid van kinderen en volwassenen in het geding komen. VTG screent wel iedere dag de meldingen op urgentie en crisismeldingen worden direct dezelfde dag opgepakt, maar de structurele veiligheid is kwetsbaar wanneer de hulp niet snel op gang komt. Als gevolg van wachtlijsten kan de meldingsbereidheid van het publiek en beroepskrachten afnemen. Het is tot nu toe onduidelijk of het Rijk gaat bijdragen aan de tekorten.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

De totale subsidieaanvraag van VTG bedraagt € 6.579.000 euro. Voor VTG zijn de volgende middelen beschikbaar:

- DUVO	€ 765.000,-
- RIGG-jeugdbudget	€ 2.833.000,-
- (WMO)middelen Groninger Gemeenten	€ 651.000,-
- Extra rijksmiddelen ivm de nieuwe radarfunctie van Veilig Thuis	€ 1.087.000,-

Naast de structurele bijdrage die de Groninger gemeenten doen (voor Het Hogeland wordt uitgegaan van € 55.127,-), kan de begroting voor 2020 niet gedekt worden uit deze beschikbare middelen; er resteert een extra tekort van € 1.244.000 euro,-. Daarom hebben we aan het Bestuurlijk OGGO voorgesteld dat de Groninger gemeenten incidenteel een extra bijdrage beschikbaar stellen conform de verdeelsleutel 'aanpak huiselijk geweld'. Het Bestuurlijk OGGO heeft op 22 november jl. besloten om dit voorstel met een positief advies voor te leggen aan colleges en raden van alle Groninger gemeenten.

Ook de BWME gemeenten en Het Hogeland hebben voorgaande jaren bijgedragen aan Veilig Thuis door incidentele dekking vanuit de reserve op OGGz middelen. Deze reserve is in 2020 niet meer toereikend. Bovendien moet er een structurele oplossing komen voor de bijdrage aan Veilig Thuis die er sowieso al gegeven wordt. Dit betekent voor het Hogeland dat er een structureel budget gevraagd wordt aan de raad ter hoogte van € 55.127,- en incidenteel voor € 105.343,-. We dringen er bij de centrumgemeente op aan dat er een plan komt voor de langere termijn om te voorkomen dat er structureel meer geld naar Veilig Thuis moet.

7. Inbreng belanghebbenden

nvt

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

nvt

8.2 Tijdsplan

nvt

8.3 Communicatie

De centrumgemeente communiceert in de pers vanuit haar rol als opdrachtgever van Veilig Thuis. Het college van Het Hogeland heeft in een brief(zie bijlage) aan de centrumgemeente gevraagd om te komen met een plan voor de langere termijn.

8.4 Evaluatie

nvt

Bijlage(n):

Bijlage

Achterliggende documenten:

Oplegger en memo BOOGO 22 november 2019

Winsum, 25 februari 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding